

ייצג פון פריי

תולדות | עיונים | הערות

התחזקות | התעוררות | מכתבים

בעניני רביה"ק מברסלב זי"ע

מכתבי מוהרנ"ת - עלים לתרופה, עם מכתבים חדשים והוספות מכת"י ביאורים וצינונים, הערות והארות

פרשת ראה
שנת תשע"ד

כך, ומוסרים ושופכים דם כשרים כל כך. ובמכתב קע"ג "דייקא אלו הספרים שהם קורעים ומביים אותם ורומסים אותם כל כך הם הם יושיעו אותנו" עיי"ש. ובמכתב קע"ג "צריכים להתחזק להחיות את עצמו, ולהפוך לשמחה מה שאנו זכינו להמלט מרשעת כזה, מלקרוע ולבנות ספרים קדושים ונוראים כאלה" ובמכתב קע"ד "מי שיש לו שכל אמיתי מעט בקדרו ידע ויבין שאין צרה בעולם כצרת הקורע ומבזה ספרים קדושים כל כך" ובמכתב קע"ה "החולקים והמתנגדים, שקורעים ורומסים ספרים קדושים כאלה ברפש וטיט וכו' ושופכים דם ישראל כל כך", ובמכתב קפ"ב "וכבר עשו כן כמה וכמה פעמים, שנכנסים לבית המדרש שלנו וקורעים ומביים הספרים הקדושים שלנו בפני אנשי", ובמכתב ר"י "גילויבט איז השם יתברך או מיר רייסין ניט קיין הייליגע ספרים".

ואנשי שלומינו המסתופפים בצלו הקדוש ולומדים ספריו הקדושים, אשר כבר נתפשטו חיבוריו ברוב ישראל, ובקצה תבל מליהם, כי כבר חזרו והדפיסו אותם במדינות הרחוקות כאשר כבר הגיעו לידינו [הספר ליק"מ ח"א נדפס בפעם הראשונה בלעמבערג בשנת תקס"ה ע"י רביזיל בעצמו, ותיכף אחר הסתלקות רביזיל בשנת תקע"א נדפס ח"א וח"ב במאהלוב (עין הקדמת ליק"מ ח"ב). ובשנת תקפ"א נדפס עוה"פ במאהלוב ע"י מוהרנ"ת. ושוב נדפס במדינת פולין [גאליציע] בעיר בראד כמ"ש בעל"ת מכתב שי"ז וגם הספר ליק"מ שנדפס שם זה כמה שנים]. **בראותם** גודל החציפות של העזי פנים שבדור, המביים את הספרים כל כך, והם מוכרחים לשתוק ולשום לפיהם מחסום.

והחולקים אינם מסתפקים בכל זה ומוספים לפעור פיהם לבלי חק עד שמרימים ידיהם על אנשי העניים הנרדפים, אוי גם הם אינם יכולים להתאפק ועומדים כנגדם בכל כחם, כי האנשים מרי נפש המה. ומחמת שהם נרדפים ביותר, כמאמר החכם אין גבור כמתיאיש, על ידי זה רבו כמו רבו הקטטות והמריבות ככמה עיירות זה כמה פעמים.

[וכה יוספר לקמן מכתב קפ"ב "וכבר עשו כן כמה וכמה פעמים, שנכנסים לבית המדרש שלנו וקורעים ומביים הספרים הקדושים שלנו בפני אנשי, ובשבת הנ"ל עמדו כנגדם מאנשי עד שנעשו הכאות ביניהם" עכ"ל].

ועתה היתכן להלהיב ולהבעיר ח"ו יותר אש המחלוקת כזה. הלא זה יודע אדוני בנפשו שאנחנו חזקים בנקודת האמת, שמן הנמנע להפריד לבבינו ח"ו ממנו ז"ל, ומספריו הקדושים, מאחר שאנו יודעים בנפשינו אמת דבריו הקדושים המיוסדים על אדני האמת, כפי אשר קבלנו מרבותינו ז"ל בש"ס ופוסקים ובכל ספרי מוסר הקדושים, מהצדיקים הקדושים שהיו אחריהם זי"ע, כאשר עין כל בית ישראל ראו בספריו הק, כל מי שחפץ באמת להביט בעין האמת לאמתו, ואיך אפשר להכחיש דברים אמתיים כאלה. ואם רבים אינם חפצים להביט בהם, מי יכריח אותם, השומע ישמע והיחדל יחדל, אך איך הותר להצית האש ח"ו הבווער זה כמה שנים.

וזה ידוע ומפורסם שאני העני והאביון כבר השלכתי נפשי מנגד, ומסרתי נפשי וגופי וממוני [מוהרנ"ת ז"ל היה בן טובים, אביו היה עשיר ונגיד, וחותנו היה הרב הגאון המפורסם רבי דוד צבי הגדול אבד"ק שאריגראד ומאהלוב. אחר חתונתו החזיק אותו אביו ביד רחבה, אמנם בעת שמוהרנ"ת התקרב לרביזיל גרשו אביו מעל שלחנו ולא נתן לו כלום ממנו, אררבה לקח לעצמו המעות שהיו כבר אצל

ואדוני חכם כחכמת מלאך האלקים לדעת כל אשר בארץ, ויבין כי באמת ובתמים יוצאים דברים אלה מלבי.

והנה באמת אין דעתי צלולה לסדר דברי כראוי לגדול הדור כיוצא בו, מגודל המחלוקת והיסורים מכל צד, אפפוני מים עד נפש וכו' [מוהרנ"ת כתב דברים הללו באמצע הבערת המחלוקת שרצו לבלוע חיים עם כלליות אנשי חסידי ברסלב]. אך עצור במלין מי יוכל בעת כזאת. ואם זכרתי ונבהלתי, כי כפי הנשמע במדינתנו מהדיבורים שיצאו מפי מעלת כבוד תורתו, חיזוק ידי בעלי המחלוקת. ורוב בעלי המחלוקת חלק לבם גם מאדוני רום מעלת כבוד תורתו כאשר החכם יודע בנפשו. ועתה יזכור נא אדוני מהרבות גואל הדם, ולא ישפך דם נקי בישראל, כי כבר הם שופכים דמינו בכיונות עצומות אשר לא נשמעו בעולם, ומסקלים באבנים ועפרו בעפר, ואינם חסים על נערים וזקנים, לולא ה' עזרתה לנו, אוי חיים בלעונו [נריקת אבנים ואבני קלע מצד המתנגדים נתהווה אז להתיר גמור על חסידי ברסלב ואף גם למצוה היה יחשב להם. ובברסלב היה זורקם המתנגדים והחולקים על בית מוהרנ"ת אבנים בכל לילה עד שהוצרך לעשות מחיצות מעץ סביבות הלונות ביתו, ובלא זה היה ממש סכנת נפשות כמו"ש במכתב קע"א, עיי"ש מש"כ "ומוריית אבנים אין פחד כל כך וכו'" אלו הרשעים הזורקים אבנים רוצים להחריב ברסלב ח"ו].

ההתנגדות היתה כל כך גדולה עד שבכל עיר ובכל כפר שמוהרנ"ת בא לשם סקלו אותו באבנים רחיל, כמו"ש במכתב קע"ב "וכבר הייתי אתמול על ציון הקדוש, וגם במקוה, וברוך השם לא הרגו אותי וגם לא הגיע לי שום אבן ח"ו, וגם בולטעפאליא הייתי, והתפללתי שם שחרית והייתי במקוה ויצאתי משם בשלום", ובמכתב קע"ד "מה הייתי עושה אם גם אתם ח"ו הייתם זורקים בי אבנים ח"ו", וע"ע מכתב קע"ו "משפט המלך בוודאי אינו מסכים על הגזילות והרציחות שעושים לנו". גם בעת שהלך לחוץ למקוה קודם התפלה רגילים היו המתנגדים לארוב על הדרך ולסקל את מוהרנ"ת באבנים ה"י כמו"ש במכתב ק"פ ובהערות שם, ועיין מכתב קפ"ח "בני הנעורים עדיין חותרים וזורקים קצת אבנים". ובמכתב קפ"ט "אם במה שמכים חלונות, ושופכים דמים".

ועתה ישם נא אדוני אל לבו הטהור, אחרי אשר דרכו הטוב לתווח השלום בישראל לעשות משפט שלום בין איש לרעהו, וכמה פעמים הוא מוכרח לוותר להחייב בשביל לפשר ביניהם, כי מי כהחכם ומי יודע פשר דבר. קל וחומר בן בנו של קל וחומר אלף פעמים, כמה וכמה מחויב מי שיש בידו לתווח השלום בענין מחלוקת עצום כזה, שיש בו חשש סכנות נפשות וחילול השם, כי הם הולכים וקורעים הספרים הקדושים שחיבר אדמו"ר הרב הקדוש זצוק"ל, ורומסים אותם ברגליהם, וזורקים אותם לאשפות ולמקומות המטונפים, הנשמע כזאת או הנראה כמוהו, ואינם נותנים אל לבם להסתכל בתוך הספר לראות ולהבין בו, אם ראוי לבזותו כל כך

[קריעת ספרי קודש של רביזיל היינו הליק"מ סיפורי מעשיות והשיחות וכו' נתהווה אז לאחר מהצעות הגדולות של החולקים, כמו"ש מוהרנ"ת ג"כ במכתב ק"פ "ותחשוב על דרכיך היטב, איך אתה יכול להציל נפשך משטיפת המים הוודניים של זה העולם, אם על ידי קריעת התפלות והספרים הקדושים שלנו ח"ו, אם על ידי קריאתם, זכור ויישב עצמך היטב החילוק וההפוש שבין ב' דרכים אלו, אפילו אם היה אלו שני האנשים שווים הקורע והקורא, מכל שכן וכל שכן שאנו יודעים מעט החילוק שביניהם עכ"ל מוהרנ"ת שם, וע"ע מכתב קס"ז "ואלו הספרים הם קורעים ומביים, אוי להם ואוי לנפשם", ובמכתב קע"ב "שקורעים ספרים קדושים ונוראים כאלה, ומביים אותם כל

מוהר"ר נחמן נ"י, מגזע
הקדוש נכד הבעל שם
טוב ז"ל זכותו יגן עלינו
(חיי מוהר"ן סי' ק"ג)

מאמר: ראש בני ישראל

ליקוטי אמרים, תורת ושיחות והנהגות קדושות ממרן אור ישראל וקדושו

רבינו ישראל בעל שם טוב זצוקלה"ה

הנזכרים בספרי רביה"ק, ותלמידו מוהרנ"ת, ומשאר ספרי ברסלב

הרב המאור הגדול בנש"ק מופת הדור
גדול מרבן שמו נודע בשערים מו"ה
נחמן נ"י
נכד לרבינו הק' בעש"ט זלה"ה
(הסכמת המגיד מקאנון זצלה"ה על

מאמר נ"א:

מהחובלים, אשר עלו ונפלו בגדולי הדור, בנפילה שלא
חייתה עוד כזאת מימות עולם.

(ביאור הליקוטים איה מקום כבודו, ל"א)

ק"ז.

ובחרת בחיים

דיבר פעם אחת מהחבריא הקדושה של הבעל שם טוב
זצ"ל ואמר, שכפי תבצרת הלכות שהיה להם אם
היה להם גם השיחות והדיבורים שלנו, היה נתבטל אצלם
כח הבחירה, אבל עכשיו בדורות הללו ההתגברות גדולה
כל כך, שאחר כל הדיבורים שלנו עדיין התגברות כח
הבחירה גדול ועצום מאד, אבל אעפ"כ יש לי עוד שיחה
כזו שגם עכשיו היתה מתבטלת הבחירה, אבל מה תועלת
יהיה בעבודתם בלא זה.

(כוכבי אור, אבניה ברזל שיחות ממוהרנ"ת אות י"ד)

ק"ח.

מעשה של מרן הבעש"ט

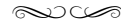
בסיפורי מעשיות שהעולם מספרים יש בהם נסתרות הרב
ודברים גבוהים מאד, אך שנתקלקלו המעשיות,
כי חסר מהם הרבה וגם נתבלבלו ואינם מספרים אותם
כסדר, כי מה ששייך בתחלה מספרים בסוף וכן להיפוך
וכיוצא בזה, אבל באמת יש בהמעשיות שמספרים העולם
דברים נעלים גבוהים מאד, והבעל שם טוב זצוק"ל היה
יכול על ידי סיפור מעשה לייחד יחודים, כשהיה רואה
שנתקלקלו צנורות עליונים, ולא היה באפשר לתקן אותם
על ידי תפלה, היה מתקנים ומיחדם על ידי סיפור מעשה,
ועוד דיבר רביז"ל בענין זה.

(סיפורי מעשיות, בהקדמה).

ואחר כך ברכינו ישראל סבא הבעל שם טוב זצ"ל, והוא
המשיך בעבודתו, ומזרעו הקדוש נשמת מורינו ורבינו ר'
נחמן זצ"ל, בנין המוחין מ"ח נ"ן כי תורותיו ומעשיות הן
הן סתרי תורה ופנימיותה הנמצאים מצד שער הנוף,
והמוכרחים לגאולתינו הנצחית.

(ביאור הליקוטים תורה כ"א, ל"א)

ק"ט.

ספר "כתר שם טוב" רב וגדול באיכותו

ראשי פרקים מצירוף דברים בכתב ובפה שהבנתי בזה
בענין, כי גדולים צדיקים במיתתם ובמנוחתם
ולעמוד בגורל ובירור דלעילא, כי מרוב ועוצם החובלים
במריבתם, וכל הגדל מחבירו ועולה יותר לנועם הרוחני,
עומד כנגדו כמו כן רב החובל הגדול ועצום ביותר, ומי
לנו גדול כמשה רבינו ע"ה בעצמו, אשר גם כנגדו גברו
מימי המריבה עד שהוכרח למות ולהסתלק מן העולם, אבל
גמר ויגמור.

חזר ובא נפשו רוחו בבוצינא קדישא רשב"י, דרעיא
מהימנא נהיר ביה (וזה"ק ח"ג דרנ"ו ע"א), וגילה לנו תורה
שבנסתר אור הגנוז שאין עולם כדאח להשתמש בו, ונגנו
ונסתר, גם אחר כך כמה מאות שנים.

עד שבחמלת ה' חזור ונתגלה וגם הופיע והאיר עלינו
בזריחת אור השני, האר"י זצוק"ל. ועוד נשתלש בחוט
המשולש רבינו ישראל בעל שם טוב זצוק"ל, אף אל פי
של נמצא מאיתו רק ספר קמן, כתר שם טוב, אבל גם הוא
רב וגדול באיכותו, וכנגדו גברו החובלים הנ"ל ועלו ובאו
ברבים וגדולים בתורה ובחכמה אשר קמו כנגדו.

ובעמרת זקנים בני בנים יצא מאתו מוהר"ן זצוק"ל אשר
זה ינחמנו בנחת עונג ונועם המוחין הנ"ל לעד
ולנצח, ואם זה לעומת זה גברו ורבו כנגדו מימי המריבה

מהסכמת הגה"ק רבי מאיר בראד זצלה"ה על הליקו"מ:

הרב המופלא ומפלג בתורה ובחסידות המפורסם מוה"ר נחמן נ"י הגדול בשם טוב גדולי הקדוש זרע קודש מחצבתו נכד זלה"ה הרב המפורסם בתורה ובחסידות ידיו
רב לו בעשר ידות בוצינא קדישא חו"פ קדוש יאמר לו, כל רב לא אנס ליה מו"ה ישראל בעש"ט ז"ל, והרב מוהר"ר נחמן הולך בעקבות אבותיו הק'...

מהסכמת הגה"ק רבי אפרים זלמן מרגליות זצלה"ה על הליקו"מ:

ירושא הוא לו מאבותיו, אבות מכלל דאיכא תולדות, שכן יונק מגדולי הקדוש, חוטר מגזע האלחי המפורסם הבעש"ט זלה"ה איש המודות וזרעו לברכה זרע קודש
שם ומעשיהם עליהם מעידות...

מאמר משיב נפש

קל"ג

שאלות על חסידות ברסלב ומקורות מספרי קודש

מאת אחד הרבנים שליטי"א

סימן ט"ז: צדיק יסוד העולם

שואל: הנה לדברך נמצא כי ר' נחמן עשה דרך מיוחד לחסידיו וממשיכי דרכו, ונשאר הרבי שלהם, וגם אמר על עצמו המעלות הגדולות והנצורות שזכה לזה, ובוה ידעו ממשיכי דרכו גודל מעלות רבם.

אבל מה זה שהוא העמיד א"ע כאלו הוא המנהיג של כל העולם כולו, שרובם כמעט לא ידעו ולא שמעו ממנו, ואפי' אותם ששמעו ממנו, רובם לא קבלו מרותו עליהם כלל, ואדרבה עוד להיפך, ואיך אמר לשונות כאילו הוא הרבי של כל העולם, דוגמת מש"כ בחיי מוהר"ן (סי' קמ"ח) אותי צריכים כל העולם, לא מבעיא אתם וכמותכם, אתם יודעים בעצמכם, אלא אפי' אותן הצדיקים שיכולין כבר להתפלל, אני יכול להראות להם וכו' דרך בתפלה, וגם אפי' צדיקים גדולים מאד, שהולכים כבר רק ביחודים, אני יכול להראות להם וכו' דרך ביחודים. וכן אמר (שם סי' רי"ד) כל העולם צריכין אותי מאד מאד, עד שא"א להם כלל להיות בלעדי, וכעין זה אמר (שם סי' ר"ג) אותי צריכים כל העולם, לא מבעיא אתם, אלא אפי' כל הצדיקים צריכים אותי, כי גם הם צריכים להחזיר אותם למוטב, וכל מאמרים אלו מראין כאלו הכל צריך לעבור על ידו, מה שלכאורה באמת לא היה נראה כך כנ"ל.

וכן אמר מהר"ש מבאבוב (דבר אלימלך עמוד ט"ז) מען דארף נישט זוכען קיין מופתים פון רבין ר' אלימלך, עס איז גענוג וואס מען זעהט א איד אויף די גאס, ווייל דאס איז אלס זיין כח.

והנה אף שהבעש"ט הקדוש היה לו מתנגדים הרבה, והיו גדולי ישראל ארזי לבנון אדירי תורה, ולא קבלו מרותו לא בחייו ואף לא הרבה שנים אחר הסתלקותו, וכן על הרה"ק ר"ר אלימלך היה התנגדות, כמ"ש בהמכתב בסוף נועם אלימלך שבלבלו המנין שלו, ולא היו מניחים אותו לישב בשלש סעודות, עכ"ז העידו והעידו עליהם, שכל עבודת השם מכל בני ישראל אפי' אותם שאינם מכירים אותם, ולא רוצים להכיר אותם, עכ"ז בע"כ הואיל וכבר היו בעולם, וגילו את אורם הגדול, אזי בע"כ כולם מקבלים מהם, וא"א למשוך מצינור אחר, אלא שהוא בלא יודעים, ואפי' הדאטשיל שאין לו שום מושג בענינים אלו, עכ"ז הכל בא ממנו. וכן כתב בתניא (לקוטי אמרים פ"ב) כי כל הנדבקים בת"ח נתקשרים הנר"ן שלהם לשרשם בחכמה, ואפי' עמי הארץ מקבלים חיותם משם, אבל גם הפושעים ומורדים בהם, גם הם מקבלים יניקת נר"ן שלהם מבחי' אחריים של נר"ן התלמידי חכמים עיי"ש.

והוא כמ"ש בלקו"מ (ח"א סי' נ"ו) כי יש מלכות באיתגליא ובאיתכסיא, ויש אחד שבאיתגליא אין לו ממשלה כלל, ואעפ"כ באיתכסיא ובהעלם גדול הוא מושל על כל הדור, ואפי' על כל צדיקי הדור, כי כל נשמותיהם הם כולם תחת ממשלתו ומלכותו, וכולם נכנעים וכפופים אליו, רק שהוא בהעלם גדול, ובחיי מוהר"ן (סי' כ"ד) מביא שאחר שאמר מאמר הנ"ל אמר על עצמו, לכם נדמה שאין לי ממשלה כי אם עליכם, באמת אני מושל אפי' על כל צדיקי הדור, רק שהוא באיתכסיא ע"כ, וע"כ ענין זה מה שהצדיק הגדול הוא מושל על כולם, וכולם נכנעים תחתיו, אין לו שום שייכות במה שנראה לעינים באיתגליא, כי הוא ענין סתר מלכות באיתכסיא, ויש מה שבאורך הזמן נתפשט המלכות יותר ויותר, כמו אצל הצדיקים הנ"ל, ויש שנשאר עוד סוד להרבה זמן, כמו ענין רבינו ז"ל (כדלקמן ביותר ביאור). וכמ"ש גם בחיי מוהר"ן (סי' שצ"ו) מענין המחלוקת שעליו, שדוברין עליו כובים. ואמר בדרך קובלנא, ואנכי אפדם. היינו הפסוק הנא' בהושע (ז' י"ג) שקובל הנביא על ישראל, שרוצה לעשות להם טובות, והם דוברים עליו כובים, כמ"ש ואנכי אפדם והמה דברו עלי כובים ע"כ. היינו כי באמת הצדיק הוא הוא המשפיע והעושה טובות לכולם, ועכ"ז בני אדם אינם יודעים מזה, והמה מדברים עליו כובים.

וכן הוא בענין מה שחששו חז"ל בכרם ביבנה (שבת קל"ח): שעתידה תורה להשתכח מישראל, ורשב"י אמר שלא תשתכח, וכתב בלקו"מ (בתחלתו) שהכוונה היתה שעל ידו, ע"י התגלות הזוהר שלו, עיי"ז לא תהיה שכחת התורה עיי"ש, וכן הוא בתפארת שלמה (מועדים ל"ג בעומר), ואעפ"י שרוב בני העולם אינם לומדים את הזוהר, ואינם מתנהגים עפ"י הזוהר, עכ"ז כחו דרשב"י עם הזוהר שלו, גדול הוא להגן על כל העולם, ולהשפיע מאור תורתו, שלא תשתכח תורה מכל ישראל, כי הוא היחיד המיוחד שעליו עומד הכל.

וכתב הרה"ק מקאזניץ (עבודת ישראל על יוה"כ) עמש"א בגמרא (יומא ע"א) ת"ר מעשה בכה"ג אחד וכו' א"ל (שמעיה ואבטליון לכה"ג) ייתון בני עממא לשלם דעבדו עובדא דאהרן, ונראה לבאר עפ"י דברי מוה"ג מהד"ב זלה"ה על רבי ישמעאל בן אלישע שנכנס להקטיר קטורת (ברכות ז.). שר"י הגם שהיה גדול החכמים, לא בזכותו לבד זכה להמראה נפלאה, כ"א ע"י הקנה התנא שהיה בימיו, והוא הרימו ונשאו בקדושתו כדרך הצדיקים להרים הש"ץ בקדושתם, ועל ידו זכה לכל אלה ע"כ. ובודאי מוה"צ אמר אלו הדברים עפ"י רוח קדשו שהופיע עליו.

כידו לתקן, כי ידענו שקלקל לדורות עד שיבא מורה צדק ויגלה האמת, עכ"פ אין להרבות המחלוקת.

[ויש להעתיק מה שכתב מוהר"ת בליקו"ה ה' השכמת הבוקר (ה'ד אות ט"ז) וז"ל: מחלוקת בית שמאי ובית הלל זה בחינת כלל המחלוקת שבכל דור על הצדיקים השלימים העוסקים לקרב נפשות הרחוקים לה' יתברך, שרבים מאד קמים עליהם, וגם רבים מגדולי הצדיקים חולקים עליהם, מחמת שמדת הדין מתלבש בהם, ועל ידי זה נכנס בלבם טינה עד שנדמה כאילו אינו מתנהג כראוי, וחולקים עליו, כאשר כבר היה לעולמים רוב הדורות, ובפרט בימינו בעיקבא משיחא שנתרבה הקטגוריא בין התלמידי חכמים מאד, וביתר על רבינו הגדול והנורא זצוק"ל, על אשר מסר נפשו מנגד, ועסק כל ימיו לרחם על ישראל, על כל הרחוקים לקרבם לה' יתברך.]

וזה בחינת מחלוקת שבטים על יוסף הצדיק, כי יוסף הוא בחינת הצדיק שעוסק לקרב לה' יתברך על ידי שמוסיף והולך האור בכל יום, כי עושה בכל פעם צימצומים וכלים נפלאים באופן שיכול להתקרב כל מי שירצה בעולם, ועל שם זה נקרא יוסף שמוסיף והולך, והשבטים אעפ"י שכולם קרושים כי היו כולם צדיקים גדולים, חלקו עליו בשביל זה, וזהו בן שבע עשרה שנה היה, כי שבע עשרה בגימטריא טוב, היינו יוסף היה טוב לכל והיה כולו טוב, ועל ידי זה היו יכול לקבל הכל, כי מצא בהגורעים שבגורעים נקודות טובות, ועל ידי קרבם להשם יתברך, וזהו והוא נער את בני בלהה ואת בני זלפה, שהם בני השפחות שהם משפחות הירודות שבישראל, שהיו מוריד את עצמו להם ביותר כדי לקרבם, ועל שם זה נקראים הרחוקים בני בלהה ובני זלפה שזה רמז שנתאחו בהם יותר הבעל דבר וחילולתיו שהם בני בלהה בחינת בלחות אתנן (יחזקאל כח) פירשי שדים, היינו חיליות היצר הרע שהם שדים וקליפות שהם מבלהים ומבלבלים ומרעישם את האדם, וכן בני זלפה בחינת זלעפה אחותני מרשעים, כי חיליות היצר הרע הם בלחות וזלעפות, וכל הנמשכים אחריהם נקראים בני בלהה ובני זלפה, והצדיק הגדול בחינת יוסף עוסק עמהם ומוריד את עצמו אליהם כדי לקרבם להש"ת, עיי"ש שהאר"ך בזה עכ"ל.]

נא אדוני אוהב ישראל, השוקד על תקנתם, ימחול לי אם יצא מתחת יד קולמוסי איזה דבור נגד כבודו הגדול, וידיננו לכף זכות, כי מרוב שיחי ויצערי דברתי עד הנה, מקירות הלב בלב נשבר ונלאה ונדכה עד מאד, כי נפשי נבהלה מאד מאד ואתה ה' עד מתי, אתכרית רוחי גו נדנה, מה אומר מה אדבר מה אצטדק האלקים מצא את עונינו, כי צדיק ה' ואני הרשעתי, אבל האלקים יבקש את הנרדף, אפילו צדיק רודף וכו' (קה"ד פ"ג סי' י"ט) [ז"ל המדרש והאלהים יבקש את נרדף רבי הונא בשם רבי יוסי אמר לעולם האלהים יבקש את נרדף, את מוצא צדיק רודף את צדיק והאלהים יבקש את נרדף, רשע רודף צדיק והאלהים יבקש את נרדף, רשע רודף רשע והאלהים יבקש את נרדף, מכל מקום יבקש את נרדף ע"כ]. **בפרט כי בענין המחלוקת עלינו לא צדקו דבריהם כלל, כי גלוי וידוע לפני מי שאמר והיה העולם שאדמו"ר ז"ל מדריך אותנו בדרך הישר בספריו הק', בדרך אשר דרכו בו אבותינו מעולם.**

ועתה אשתחוה ואכרעה ואחוי קידה קמי דמר, אלפים פעמים, שישים לכו הטוב אל כל דברי הנאמרים באמת וצדק, ואל ישליך דברי אחרי גיוו, ואל נא ישית עלי חטאת אם יצא דבר נגד כבודו ח"ו, כי לא במרד ובמעל דברתי ח"ו, רק מגודל הצער והרדיפות שלנו עד הנפש, ואין אדם נתפס על צערו (ב"ב ט"ז), ואל ישמע לקול מלחשים בעלי לשון הרע.

מוהר"ת שהיה לערך ב' אלפים ר"כ, ומוהר"ת הפקיד הכל בשביל עבודת ה' כמו שיעצו רביז"ל, כמסופר בימי מוהר"ת סי' ב' וסי' ג', ובהתחלת ספר כוכבי אור באות ז' [בשביל האמת. וה' אלקים אמת יודע כי דברתי עם גדולי קדושי ישראל צדיקי יסודי עולם זי"ע, עם כולם דברתי הרבה גם אחר שזכיתי להתקרב לאדמו"ר המובהק הרב הקדוש מורינו הרב ר' נחמן זצ"ל, וכולם קרבו אותי באהבה רבה ובחיבה יתירה, ובפרט הרב הקדוש והנורא מבארדיטשוב [הרה"ק רבי לוי יצחק מבארדיטשוב זצ"ל. מוהר"ת נסע אליו לפני התקרבותו לרביז"ל וגם אח"כ, ושני פעמים שלח אותו רביז"ל להרה"ק מבארדיטשוב. פ"א ביחד עם חבירו ר' נתנ"ל בנוכחות הסבא משפאליא, והפעם השנית שלח אותו רביז"ל לשמשו על הדרך. וכתב מוהר"ת ז"ל וז"ל: באותו הקיץ הייתי בבארדיטשוב עם חברי ר' נפתלי על פי פקודתו של רביז"ל שצוה עלינו לנסוע להרב הגאון החסיד אב"ד דק"ק בארדיטשוב וכו', כי הרב מבארדיטשוב לא היה לו שום חלק בהתנגדות על רביז"ל, אדרבה היה אוהב נאמן לרביז"ל ולגו, וקרב אותו באהבה רבה בהתקרבות נפלא, בפרט אותי קרב ביותר, כי תודה לאל הייתי חשוב ויקר בעיניו מאד כמפורסם עכ"ל (חיי"מ כתי"י מוהר"ת ז"ל בהשמות לסי' ל"ז)]. **ואחריו הרב הקדוש מחמעלניק [הרה"ק רבי אברהם דוב מחמעלניק זצ"ל חתן הרה"ק בעל התולדות יעקב יוסף, ומחותנו של רביז"ל]. והרב הקדוש מוה' שלום מפאריביטש זצ"ל [הרה"ק רבי שלום בנו של הרה"ק רבי אברהם המלאך, ואביו של הרה"ק רבי ישראל מרוזין זצ"ל]. ושאר גדולי עולם [עיי"ן כוכבי אור אנשי מוהר"ן אות ב' שמוהר"ת התקרב לתלמידיו המגיד לפני שהתקרב לרביז"ל היה הגה"ק ר' זוסיא מהאניפאלי והגה"ק מבארדיטשוב והגה"ק רבי ר' ברוך והגה"ק ר' גדליהו מליניץ והרה"ק ר' שלום מפאריביטש ושאר גדולים ז"ל עכ"ל, וכן היה אצל הרה"ק מאפטא זצ"ל כמ"ש בימי מוהר"ת ח"א אות ק' הייתי אצל הרב מאפטא ובה"ק קבל אותי בכבוד גדול, ודברתי שם הרבה מגדולת רביה"ק ז"ל עכ"ל, וכן מוזכר בימי מוהר"ת ח"א סי' ג' שהיה אצל הרה"ק ר' גדליהו מליניץ זצ"ל וקבל אותנו כולנו בכבוד גדול]. **אצל כולם הייתי מתאבק בעפר רגליהם קודם שנתקרבתי אל אדמו"ר המובהק זצ"ל ואח"כ, ואהבתם גברה עלי אחר כך ביותר, מחמת שראו שנשתניתי לטובה יותר, לשקוד על דלתי התורה והעבודה ביותר בעוה"י, וכולם פרסו בשלומי ז"ל על ידי.****

והנני היום הרבה יותר מחמשים שנה [מוהר"ת נולד בשנת תק"מ כמ"ש בימי מוהר"ת ח"א סי' א', והמכתב נכתב בשנת תקצ"ה שהיה מוהר"ת נ"ה שנת]. וכבר עבר עלי מה שעבר, כל משכריך וגליך עלי עברו, ואני עוסק בספריו הקדושים זה יותר משלשים ושתים שנה [מוהר"ת נתקרב לרביז"ל בשנת תקס"ב], וכבר זכיתי להדפיס כמה פעמים עם הסכמות מגדולי ישראל מחברים מפורסמים גאוני עולם [הרה"ק מלובלין, הרה"ק מקאנוניץ, הרה"ק ר' מאיר מבראד, הרה"ק ר' אברהם חיים מולאטשוב, הגאון רבי אפרים זלמן מרגליות זצ"ל]. ונתפשטו ככל ישראל, בפרט במדינות ליטא ורייסין ופולין גדול, ובארץ ישראל, וכולם משבחים ואומרים שהם דברים נפלאים ואמתיים, ופותחים שער לכל דופקי ותשובה ומדריכים את האדם בדרך ישרה [עיי"ן ליקו"מ ח"ב סי' ב' עה"פ הוא יהיה לך לפה, שבחינת אלהים בחינת תורה, מאיר לפה דהיינו להריב, כי הרב מורה דרך ישר לתלמידיו בתורתו עיי"ש] לבד במדינתנו רבו המחלוקת, מחמת דברי הבל שיצא מפי החולק הגדול [הרה"ק רבי אריה לייב חזקן מעיר שפאליא זצ"ל]. עליו ז"ל אשר לבכיניו חלק ממנו לגמרי, ואני רוצה לדבר ממנו. וגם אדוני יודע שלא היה כדאי לחלוק עליו ז"ל, ורק הוא הרבה המחלוקת, עד אשר אם ירצה אפילו הגדול שבגדולים לתקן המחלוקת איני יודע אם יש

כוונת ההערות והציגונים בכדי להבין את המכתב הק', וברצוננו בעו"ה להדפיס כל המכתבים עם ההערות כדי לזכות את הרבים, לכן נשמח לקבל באמייל מן הקוראים היקרים "הארות" בין על דברי מוהר"ת ובין על דברינו כדי שיצא מתחת ידינו דבר נאה ומתוקן, ויאשר כוונתנו למפרע

למכתבים למערכת, וכן לכתוב מאמרים להופיע בהעט סופר, אן להערות, וכן מי שברצונו שיגיע לו העט סופר על יד האימג'ל, יפנה: **CONGHVPRINTING@GMAIL.COM** 845.781.6701 אן להפעקס: אן להודיעה על מול טוב לאנ"ש, יש לשלוח הודעה (עד יום ג' בשעה: 9:00 בבוקר):

שיעורים אויף אידיש אין ספר ליקוטי מוהר"ן!

לימוד ספה"ק ליקוטי מוהר"ן בכל יום
מען קען הערן אויף "אוצרות ברסלב" יעדן טאג א
עמוד בספה"ק ליקוטי מוהר"ן
718-855-2121
געלערנט "אויף אידיש" מיט א קלאהר"ן הסבר, לויט די
מפורשים און לויט ווי עס איז מבואר אין ליקוטי הלכות
חזקו ואמנו אחוי ללמוד ספריו "בכל יום", ולעין ולחפש בהם למצוא בהם
בכל פעם עצות להציל נפשכם (ע"ל"ת מכתב ש"א)